

... pe teme eterne ...

Ca mai toate piesele lui Aldo Nicolaj, **Contingentul de fier**, prezentată recent la radio în traducerea și adaptarea lui Florian Potra, ne propune o temă „de suflet”. Legată de relațiile dintre oameni, de viața nespectaculoasă poate, dar străbătută de tristeți și neliniști, încălzită de vise ascunse, de harul de a nădăjdui, a acelor ființe neînsemnate care populează zonele modeste ale societății. Eroi din **Contingentul de fier** sînt bătrîni care trăiesc cu acuitate drama propriei inutilități, respinși, adesea brutal, de copiii care nu mai au timp pentru ei, striviți, terorizați de singurătatea care-i înconjoară. Prietenia dintre pensionari este indiușoătoare și patetică în același timp, devine condiție a existenței, unica salvare din pustiu al solitudinii. O piesă amară, o piesă care se adresează sensibilității noastre, fără a ocoli, pe alocuri, melodrama.

Aceasta este calea pe care a urmat-o, accentuînd-o, și montarea radiofonică semnată de Titel Constantinescu, și care

a beneficiat de interpretarea lui Fory Etterle, a Leopoldinei Bălănuță, a lui George Constantin. Un spectacol expresiv, emoționant, căruia i se poate reproșa doar prea marea strădanie de a ne stoarce lacrimi, dorința de a ne lăsa melancolici, și nu pe gînduri.

Tot despre relațiile dintre oameni, dar altfel, este vorba și în **Dacă ești om...!**, adaptare radiofonică după piesa **Cazul Enăchescu** de Eugenia Busuioceanu. Ni se propune o dezbateră gravă, nu lipsită de tensiune dramatică și chiar de suspans, despre dreapta judecată și despre prejudecată în cîntărirea faptelor și sentimentelor celor din jur, despre necesara încredere în cînstea oamenilor alături de care muncești. Pe o canava fals polițistă, piesa desfășoară o anchetă în primul rînd morală, și doar în subsidiar judiciară, pledînd pentru responsabilitate în prețuirea oamenilor, în formularea unor acuzații, în tolerarea unor suspiciuni care pot marca un destin, pot frînge o evoluție.

Echilibrată, bine ritmată, montarea radiofonică realizată de Constantin Dinischiotu a avut meritul unei exacte dimensionări și ordonări a ideilor propuse de text. Au fost estomplate unele rigidități ale construcției, ca și accentele de didacticism. Din distribuție am reținut pentru contribuții deosebite, pe Gina Patrichi, George Constantin, Colea Răutu, Gheorghe Cozorici, Dan Condurache.

Cristina DUMITRESCU

„Rampa”, acum 50 de ani martie 1931

În plină criză, Naționalul își onorează rostul prin repertoriul clasic — *Hamlet*, *Nora*, *Femeia îndărătnică*, *O scrisoare pierdută* (Iancu Brezeanu — Cetățeanul; Mița Filotti — Zoe; I. Manu — Dandanache). ● Puiu Iancovescu pleacă la Cluj, invitat de Mihail Sorbul, directorul Naționalului transilvan, să apară în *Patima roșie*. Puiu îl jucase pe Rudi la premiera absolută din 1914, precum și în triumfalul turneu parizian care a lansat-o pe Elvira Popescu (Tofana).

● Pare de necrezut, dar abia acum, după aproape o jumătate de veac de teatru, marele Paul Gusty este numit... prim-regizor! O simplă și banală formalitate administrativă. Meșterul era cu mult mai mult decît atît... ● Ce actori fideli are Teatrul Ventura? Marietta Deculescu, Silvia Fulda, George Vraca, G. Timică, Jules Cazaban. ● Tănase și „Cărăbușul” revin în Capitală. Nea Costică declară că „are nevoie de odihnă” și „se repede” la Berlin, Paris,

München „să vadă ce mai e pe acolo”. ● Nottara reia marele său rol, Luca Arbore, din *Viforul* lui Delavrancea. Tinărul Al. Critico apare în Ștefăniță (monumentala creație a lui Petre Liciu). De la premiera absolută, din 1910, pînă în 1931, doar... o sută de reprezentații. ● Unul dintre copiii lui Chirică, „omul cu mirtoaga”, este micul... Horia Șerbănescu. ● „Se dă ca pozitivă știre că, în stagiunea următoare, soții Bulandra. V. Maximilian, G. Storin se întorc la Național, teatrul lor devenind studioul primei scene. ● Eveniment la Opera Română: G. Folescu reia rolul Ion din *Năpasta*, clasică, azi, operă a lui Sabin Drăgoi.

I. N.